

Víno a veřejné právo,
vše se zvláštním zřetelem na
Evropskou unii

Filip Křepelka

Masarykova univerzita – Právnická
fakulta

krepelka@law.muni.cz

Svatá písmena jako prazdroj veřejného práva vinařského a vinného

- Tóra – řada zmínek o pěstování, výrobě a pití vína u řady starozákonních postav (Noe...) Postupně se vytvořil v rámci pravidel stravy (košer) koncept ritálně přijatelného vína. V souvislosti s pěstováním vína se požaduje též zaopatření chudých (paběrky).
- Korán – zakazuje pití alkoholických nápojů, tedy s ohledem na klima a technologie především vína včetně ovocných.
- Evangelia – víno hraje opakovaně čarovnou roli (svatba v Káni, poslední večeře)

Spotřební daně

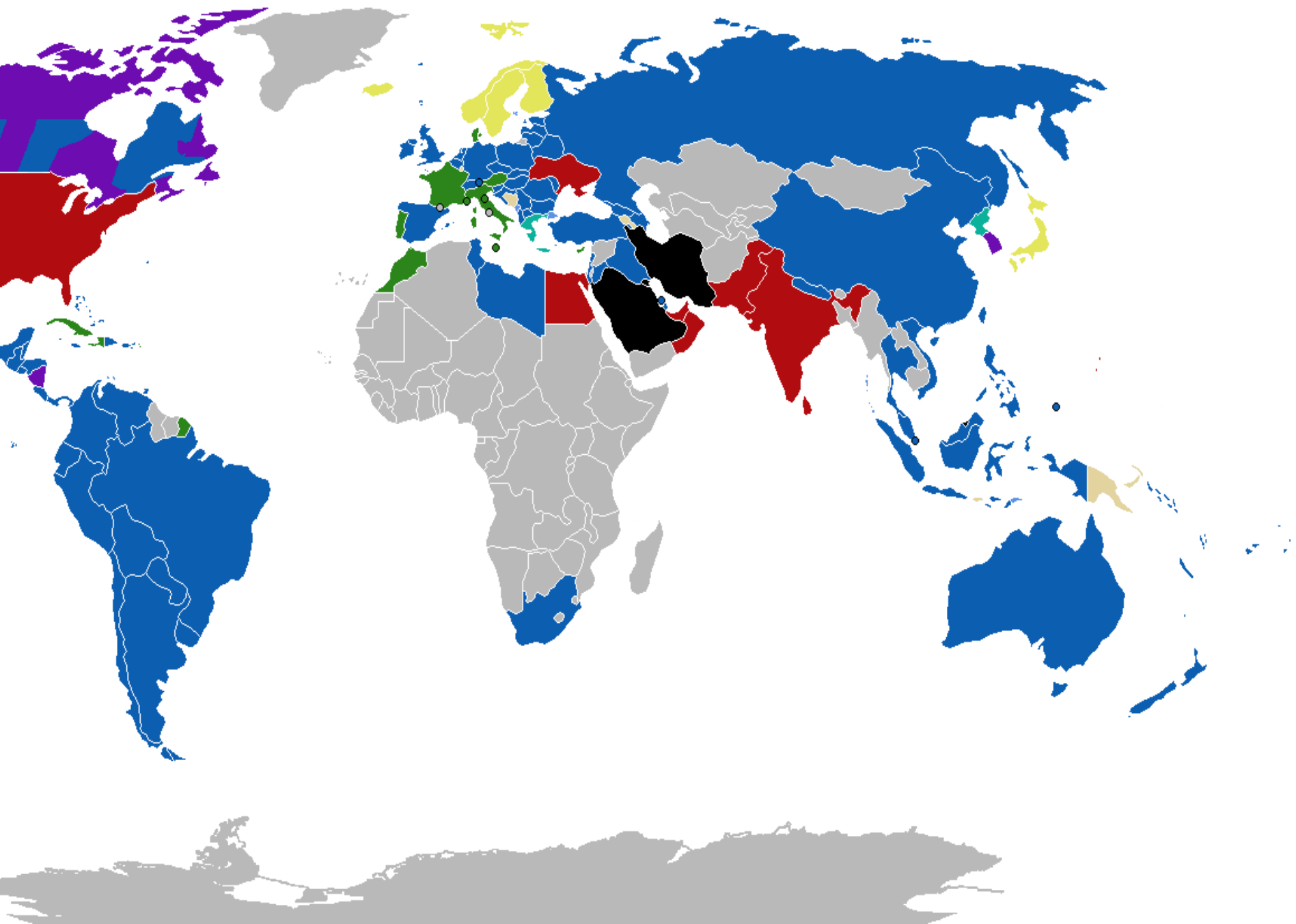
- S výjimkou zemí se zákazem výroby a prodeje se alkoholické daně podrobují zvláštnímu zdanění: spotřební daň (akcíz, přírážka k dani z přidané hodnoty, obratu či prodejní dani).
- Ve srovnání s pivem a destiláty vychází bývá zvláštní daňová zátěž vína příznivější.
- Výrobu není tak snadné zdaňovat.
- Důvodem nižších spotřebních daní nebo jejich neuplatňování však může být též podpora zemědělců – vinařů stejně jako pocit menší nebezpečnosti pití vína ve srovnání s jinými alkoholickými nápoji.

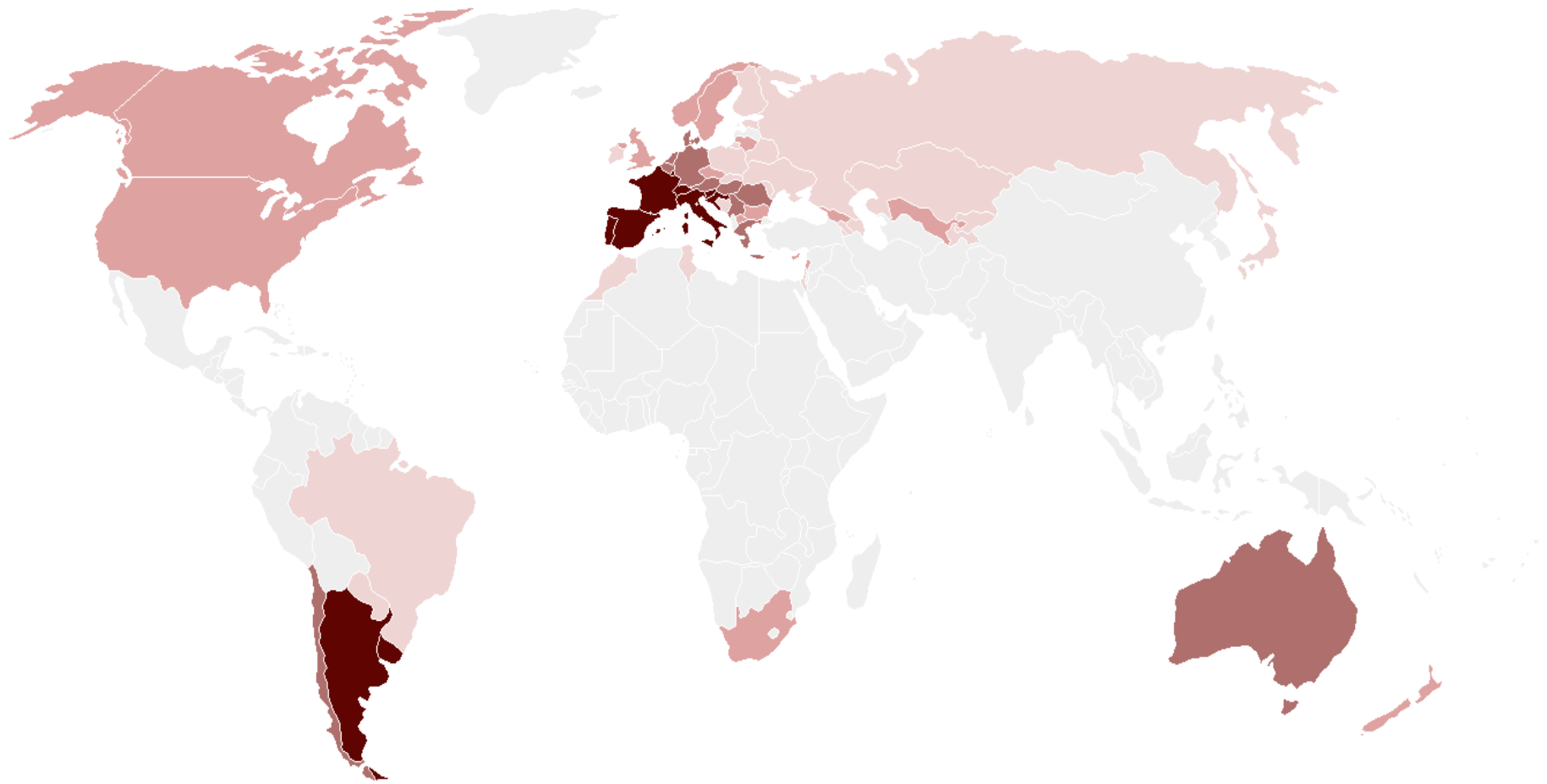
Prohibice výroby a spotřeby

- Po řadu staletí státy, města, panství omezovaly různými nástroji včetně daní spotřebu alkoholických nápojů.
- Ve 19. a 20. století řada států zavedla všeobecnou prohibici. Jednalo se však vždy o státy, kde se převážně konzumovalo pivo a destiláty. Státy s převládající konzumací vína nikdy prohibici nezavedly.
- V USA, Kanadě a dalších zemích přistěhovalci původem z „vinných zemí“ prohibici odmítali.

Restrikce spotřeby

- Věk pro spotřebu a nákup alkoholických nápojů bývá nižší v zemích „vinných“ (16 let Itálie, Německo, Francie) ve srovnání se zeměmi „pivními“ a „destilátovými“ (21 let USA). Připouští se spotřeba pod dozorem rodičů (14 let Německo, 15 let Itálie).
- Vinné země připouštějí řízení pod nízkým (až do 0.05% alkoholu v krvi) více než země „pivní“ a „destilátové“. To nevylučuje přísnější postih v případě dopravní nehody.

Evropská integrace a víno

- daně a cla

- Směrnice (92/83/EHS, 92/84/EHS) sjednocují prostřednictvím vnitrostátního práva členských států konstrukci daně z jednotlivých alkoholických nápojů a stanoví minimální sazby.
- Pro víno jako jediný alkoholický nápoj se připouští sazba daně v nulové výši.
- V rámci volného pohybu zboží bez vypořádávání nepřímých daní při dovozu a vývozu pro osobní potřebu se s ohledem odstranění soustavných celních kontrol na společných hranicích stanoví minimální maximální objem dovozu pro osobní potřebu: 90 litrů vína (ve srovnání s 110 litry piva či 10 litry destilátů).
- Uvolnění je velkorysé. Ve světě státy v rámci celní politiky dovolují bezcelní a bezdaňový dovoz 1-2 litry alkoholických nápojů, pokud jej vůbec připouštějí. Evropská unie v rámci jednotné celní politiky: 2 litry vína.

Rozsudky Soudního dvora o zdanění vína

- Komise proti Velké Británii (170/78 z roku 1983) – odsouzena výrazně vyšší sazba na převážně dovážené víno, mezi vínem a pivem byla shledána možnost a skutečnost substituce spotřebiteli.
- Komise proti Švédsku (C-167/05 z roku 2007) – rozdíly v sazbách na alkoholické nápoje o různém podílu alkoholu nebyly shledány diskriminačními vůči převážně dováženému vínu. Rozdíly v sazbách nebyly tak vysoké.
- Podobně se zaměnitelnost zkoumá v případě rozdílného zdanění jednotlivých druhů destilátů.
- Nepředstavuje možnost nulové sazby na víno legislativně uznanou diskriminaci piva a destilátů?

Společná zemědělská politika EU – legislativa a instituce

- Právní rámec společné zemědělské politiky stanovuje nařízení Rady 1493/99. Podrobnosti stanoví řada nařízení Komise. Na legislativě se tedy prakticky nepodílí Evropský parlament.
- Nařízení se uplatňuje přímo. Vyžaduje nicméně v mnoha ohledech doprovod či upřesnění legislativou členských států.
- Výkon legislativního rámce společné zemědělské politiky je svěřen příslušným orgánům členských států: v ČR ministerstvo zemědělství, Státní zemědělský intervenční fond a Vinařský fond ČR
- Komise – Generální ředitelství zemědělství sladuje a dozoruje uplatnění jednotné právní úpravy.
- Na národní a evropské úrovni existují asociace pěstitelů a zpracovatelů stejně jako vinařských oblastí.

Společná zemědělská politika EU – kvóty pro vinice

- Obecná záповeď výsadby nových vinic (výjimky: dodatečné kvóty, rezervy apod.).
- Podobné jsou produkční kvóty na některé zemědělské a potravinářské výrobky (cukr, mléko, hovězí).
- Záповeď výsadby a užívání vinic se prosazuje prostřednictvím územního plánování včetně postihování protiprávního využívání stejně jako odepření dotací.
- Kvótování vinic je na evropské úrovni předmětem složitého politického vyjednávání.
- Na úrovni vnitrostátní je předmětem soudních sporů, nezřídka se v této souvislosti argumentovalo základními právy na majetek a podnikání, ovšem neúspěšně (rozsudek Hauer).

Společná zemědělská politika EU – dotace na vinice a víno

- Poskytují se dotace na vyklučení vinice.
- Poskytují se dotace na vývoz vína a meziproduktů.
- Poskytují se dotace v rámci intervenčních nákupů národních zemědělských intervenčních fondů (v ČR SZIF).
- Část nadprodukce se na základě dotací vykupuje a zpracovává na průmyslový alkohol.
- Navrhuje se výrazná redukce dotací ve spojení se zrušením produkčních kvót.
- Rámec pro dotace stanoví závazky v rámci Světové obchodní organizace (WTO).

Malá osobní kauza na závěr

- Evropská unie nepublikovala včas nové jazykové verze svého práva v Úředním věstníku.
- Celní orgány vyměřili pokutu za nesprávnou celní deklaraci desertního vína dovezeného ze třetího státu.
- Námitce nepoužitelnosti čelil Krajský soud v Ostravě, dotázal se v rámci tzv. předběžné otázky Soudního dvora.
- Soudní dvůr (Skoma-Lux, C-161/06) potvrdil nepoužitelnost protiprávně nezveřejněného práva na vrub jednotlivce.

КАГОР

e. 0,75L
SM 117

Zah. 160 g/dm³
Alc. 16%vol.

Private Collection

КРАСНОЕ ДЕСЕРТНОЕ ВИНО

Vin de Consum Curent

ХОЛДИНГ ВИН

